

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 25 maja 2004 r.

36486

RPO393877-VII-1.3/04

Pan
Marek Sadowski
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.), dokonanej ustawą z dnia 24 lipca 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 142, poz. 1380), wprowadzono w art. 115 § 7 Kkw obligatoryjną obecność funkcjonariusza Służby Więziennej nie wykonującego zawodu medycznego podczas udzielania świadczeń zdrowotnych skazanemu odbywającemu karę w zakładzie karnym typu zamkniętego.

Analiza wskazanego przepisu, dane zebrane w trakcie wizytacji jednostek penitencjarnych oraz treść kierowanych do mnie wniosków przez osoby pozbawione wolności dają podstawy do stwierdzenia, iż art. 115 § 7 Kkw narusza prawo pacjenta do intymności i poszanowania jego godności osobistej w czasie udzielania świadczeń zdrowotnych, o którym mowa w art. 19 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.) oraz art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 204 z późn. zm.). Obligatoryjna obecność funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego może bowiem w sposób nieuzasadniony ograniczyć osobom pozbawionym wolności możliwości korzystania ze świadczeń zdrowotnych w warunkach zapewniających intymność oraz nie gwarantuje, że informacje o stanie zdrowia, posiadanych schorzeniach i okolicznościach ich powstania, ujawnione w trakcie realizacji omawianych świadczeń, zostaną zachowane w tajemnicy.

Stosowanie na podstawie art. 115 § 7 Kkw opisanej powyżej praktyki może budzić również wątpliwości na gruncie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

Potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa osobistego pracownikom więziennej służby zdrowia nie wiązała się dotychczas z obowiązkiem wprowadzenia w zakładach karnych typu zamkniętego obligatoryjnej obecności funkcjonariusza Służby Więziennej nie wykonującego zawodu medycznego podczas badań lekarskich i udzielania innych świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności. Konieczności wprowadzenia obligatoryjnej obecności funkcjonariusza działu ochrony przy udzielaniu osobom pozbawionym wolności świadczeń zdrowotnych nie dostrzegają też wcześniej kierownictwo Służby Więziennej, co wynika z treści skierowanego do mnie pisma z dnia 19 grudnia 2001 r. (znak BSP-5434/01) Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Stoję na stanowisku, że zapewnienie bezpieczeństwa osobistego personelowi medycznemu jednostek penitencjarnych może być w sposób skuteczny realizowane przez funkcjonariuszy Służby Więziennej nie wykonujących zawodu medycznego, którzy będą przebywali poza pomieszczeniami wykorzystywanymi do udzielania świadczeń zdrowotnych np. przy stosowaniu odpowiednio przeszkolonych drzwi lub urządzeń alarmowych. Ponadto, w razie uzasadnionej potrzeby świadczenia zdrowotne udzielane byłyby w obecności funkcjonariusza nie wykonującego zawodu medycznego. O celowości zastosowania tego rodzaju obecności w konkretnych przypadkach dotyczących skazanych i tymczasowo aresztowanych decydować mógłby kierownik więziennego zakładu opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności lub na jego wniosek dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego, a w sytuacjach nagłych osoba wykonująca świadczenie. Przyjęcie takiego rozwiązania wiązać się będzie ze zmianą zarówno § 7 jak i § 8 w art. 115 Kkw.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu taką nowelizację wskazanych przepisów art. 115 Kkw, która ograniczenie prawa osób pozbawionych wolności do intymności i poszanowania godności osobistej podczas badań lekarskich oraz udzielania innych świadczeń zdrowotnych zakreśli do przypadków uzasadnionych koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w zakładzie karnym i areszcie śledczym.

Z wyrazami szacunku

/-/